

Αριθμός 6/2017

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΣΕ Α΄ ΤΑΚΤΙΚΗ ΠΟΙΝΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Βασίλειο Πέππα, Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Μαρία Γαλάνη - Λεοναρδοπούλου, Αγγελική Αλειφεροπούλου, Αντιπρόεδρους, Ευγενία Προγάκη, Ασπασία Μαγιάκου, Χαράλαμπος Καλαματιανός, Αλτάνα Κοκκοβού, Δημήτριο Γεώργα, Δημήτριο Τζιούβα, Πέτρο Σαλίχο, Παρασκευή Καλαϊτζή, Θεόδωρο Τζανάκη, Μαρία Τζανακάκη, Αρετή Παπαδιά, Γεώργιο Παπανδρέου, Αντιγόνη Καραϊσκού - Παλόγου, Βασιλική Μπαζάκη - Δρακούλη και Χρήστο Τζανερρίκο - Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 21 Σεπτεμβρίου 2017, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Νικόλαου Παντελή (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και του Γραμματέα Χαράλαμπου Αθανασίου, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσειόντος - κατηγορουμένου Δ. Β. του Α., ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Θεόδωρο Μαντά, περί αναιρέσεως της υπ' αριθμ. 3910/2015 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

Με πολιτικώς ενάγον το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται νόμιμα και το οποίο εκπροσωπήθηκε από την Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ. Γεωργία Μπουρδάκου.

Το Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων Αθηνών με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή.

Ο αναιρεσειών - κατηγορούμενος ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 1-4-2016 αίτησή του αναιρέσεως και στους με ημερομηνία 28 Δεκεμβρίου 2016 προσθέτους λόγους, που καταχωρίστηκαν στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό ...2016.

Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε η με αριθμό 723/2017 απόφαση του Ε' Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, που παρέπεμψε την υπόθεση στην Α' Τακτική Ολομέλεια του Δικαστηρίου αυτού.

Αφού άκουσε

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσειόντος, την Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ. που ζήτησαν όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθούν, ως μη στηριζόμενοι στο νόμο, οι από το άρθρο 510 § 1 στοιχ. Δ και Η πρόσθετοι λόγοι της από 1-4-2016 αίτησης.

νόμο, οι από το άρθρο 510 § 1 στοιχ. Δ και Η πρόσθετοι λόγοι της από 1-4-2016 αιτήσεως αναιρέσεως του ως άνω κατηγορουμένου, κατά της υπ' αριθμ. 3910/2015 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Εισάγονται στην Α' Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ.3 του Ν.3810/1957, το οποίο διατηρείται σε ισχύ για τις ποινικές υποθέσεις, όπως συνάγεται από το άρθρο 111 παρ.1 περ. θ' του Ν.1756/1988, σε συνδυασμό προς το άρθρο 23 παρ.1 και 2 του Ν.1756/1988, όπως ισχύει σήμερα, οι από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχεία Δ' και Η', πρόσθετοι λόγοι της από 01-04-2016 αιτήσεως αναιρέσεως του Δ. Β. του Α., με τους οποίους πλήττεται η υπ' αριθμόν 3910/2015 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακ/των Αθηνών, καθόσον απορρίφθηκε, μ' αυτήν, αναίτιολόγητα (σιγή) και καθ' υπέρβαση εξουσίας το αίτημά του για μετατροπή της ποινής πενταετούς κάθειρξης, που του επιβλήθηκε.

Η υπόθεση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια αυτή με την υπ' αριθμ.723/2017 απόφαση του Ε' Ποινικού Τμήματος, με την οποίαν απορρίφθηκαν όλοι οι λόγοι της ως άνω αναιρέσεως, πλην του παραπάνω, που έγινε δεκτός, με πλειοψηφία μιας ψήφου.

II. Κατά το άρθρο 51 παρ. 1 του ΠΚ: "1. Ποινές στερητικές της ελευθερίας είναι η Κάθειρξη, η Φυλάκιση, ο περιορισμός σε ειδικό κατάσταση Κράτησης νέων, ο περιορισμός σε ψυχιατρικό κατάσταση και η Κράτηση.". Η διάρκεια της πρόσκαιρης κάθειρξης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 52 του ίδιου Κώδικα, δεν υπερβαίνει τα είκοσι έτη ούτε είναι μικρότερη από πέντε έτη, με την επιφύλαξη των ορισμών του άρθρου 91 για την αόριστη κάθειρξη. Ενώ, η διάρκεια της φυλάκισης, κατά την διάταξη του άρθρου 53 του ΠΚ, δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη ούτε είναι μικρότερη από δέκα ημέρες. Επομένως, ποινή (κατά) της ελευθερίας διάρκειας πέντε ετών μπορεί να είναι είτε κάθειρξη είτε φυλάκιση. Οι ποινές αυτές, μολονότι ισοϋψείς, αποτελούν δύο σαφώς διακριτές (ποιοτικά) ποινές, της πρώτης διατηρούσας τη φύση της ως βαρύτερης, αυτής της δεύτερης. Πρόδηλη, εξάλλου, καθίσταται η ετερότητα των εν λόγω ποινών με την αντιπαράθεση των συνεπειών, που επιφέρει, για τον καταδικασθέντα, η επιβολή της κάθε μίας από αυτές. Ειδικότερα, κατά τις διατάξεις των άρθρων: α) 60, 61, 64 και 66 του ΠΚ, στην κάθειρξη επιβάλλεται πάντοτε και υποχρεωτικά πρόσκαιρη ολική αποστέρηση πολιτικών δικαιωμάτων, ενώ στην φυλάκιση κάποτε υπό προϋποθέσεις και δυνητικά μερική, η δε αποκατάσταση της απόλαυσής τους συντελείται μετά από έξι (6) μήνες.

ενώ στην φυλάκιση κάποτε υπό προϋποθέσεις και δυνητικά μερική, η δε αποκατάσταση της απόλαυσής τους συντελείται μετά πάροδο διαφορετικού χρόνου για κάθε μία ποινή. β) 105 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του ΠΚ, κατά την οποία η απόλυση υφ' όρον προϋποθέτει έκτιση διαφορετικών ορίων για κάθε μία από τις πιο πάνω ποινές και, γ) 114 στοιχ. β' και γ' του ΠΚ, κατά την οποία η κάθειρξη παραγράφεται μετά είκοσι έτη, ενώ η φυλάκιση μετά δέκα έτη. Κατά δε την διάταξη του άρθρου 82 παρ. 1, 2 και 3 του Π.Κ., όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 1 υποπαράγραφος ΙΓ.1. εδάφια 1 και 2 του ν. 4093/2012 (ΦΕΚ Α 222/12.11.2012): "1. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που δεν υπερβαίνει το ένα έτος μετατρέπεται σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από ένα έτος και δεν υπερβαίνει τα δύο μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν ο δράστης είναι υπότροπος και το δικαστήριο με απόφαση του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα πέντε μετατρέπεται σε χρηματική ποινή, εκτός αν το δικαστήριο με απόφαση του ειδικά αιτιολογημένη κρίνει ότι απαιτείται η μη μετατροπή της για να αποτραπεί ο δράστης από την τέλεση άλλων αξιόποινων πράξεων. 2. Το ποσό της μετατροπής καθορίζεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση, αφού ληφθεί υπόψη η προσωπική και οικονομική κατάσταση του δράστη, για τον προσδιορισμό της οποίας λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά έσοδα που έχει από την εργασία του κατά μέσο όρο κάθε ημέρα, άλλα εισοδήματα και η περιουσία του, καθώς και οι οικογενειακές του υποχρεώσεις. Άλλες υποχρεώσεις του μπορούν επίσης να συνυπολογισθούν από το δικαστήριο. 3. Κάθε ημέρα φυλάκισης υπολογίζεται σε ποσό από πέντε (5) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ και κάθε ημέρα κράτησης σε ποσό από πέντε (5) ευρώ έως εκατό (100) ευρώ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών μπορεί να αυξομειώνονται τα προβλεπόμενα ποσά μετατροπής των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών". Με την πρώτη παράγραφο της διατάξεως αυτής, κατά την γραμματική της διατύπωση, ορίζεται το ύψος των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών, που μετατρέπονται σε χρηματικές κλιμακούμενο, από την μία ημέρα κράτησης ή φυλάκισης, μέχρι το ένα, τα δύο και, τελικώς, τα πέντε έτη. Από την διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με εκείνη της τρίτης παραγράφου του ίδιου, ως άνω, άρθρου, που καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της μετατροπής, σε χρηματικές, των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών της κρατήσεως και φυλακίσεως, χωρίς καμία πρόβλεψη για χρηματικά ποσά μετατροπής ποινών

περιοριστικών της ελευθερίας ποινών της κρατησεως και φυλακισεως, χωρίς καμία πρόβλεψη για χρηματικά ποσά μετατροπής ποινών (πενταετούς) καθείρξεως, σαφώς προκύπτει ότι η τελευταία κατηγορία ποινών παραμένει εκτός του κανονιστικού της πλαισίου και, επομένως, δεν υπόκειται σε μετατροπή. Τυχόν δε σκέψη για εξομοίωση του ποσού της ενδεχόμενης μετατροπής της ποινής κάθειρξης με το προβλεπόμενο για την ποινή φυλάκισης αντίστοιχο ποσό είναι εκτός της νομοθετικής αυτής πρόβλεψης, η οποία, ασφαλώς, δεν μπορεί ν' αποδοθεί σε αβλεψία ή παράλειψη του Νομοθέτη, αφού οι διατάξεις αυτές του ως άνω άρθρου αντικαταστάθηκαν με τον ίδιο, ανωτέρω, νόμο. Επομένως, πρόδηλη ήταν η επιλογή του (Νομοθέτη) να μην επεκταθεί η δυνατότητα μετατροπής σε χρηματικές των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών, που επιβάλλονται για μείζονος απαξίας εγκλήματα, όπως και η πενταετής κάθειρξη, και μάλιστα κατά τρόπον άγοντα στο, άτοπο, αποτέλεσμα, σε περίπτωση συρροής ποινών με ποινή βάσης αυτή της πενταετούς κάθειρξης, να μετατρέπονται σε χρηματικές, πολυετείς καθείρξεις, ώστε να παράγεται, εντεύθεν, και ανισότητα μεταξύ των δικαζομένων, αφού ο αριθμός των δυναμένων να επωφεληθούν της ευχέρειας αυτής και το ύψος της μετατρεπόμενης ποινής είναι μεγέθη αντιστρόφως ανάλογα. Πρέπει, ακόμη, να επισημανθεί, ως ενισχυτικό επιχείρημα, υπέρ της μη μετατρεψιμότητας της ποινής πενταετούς καθείρξεως, (που μπορεί, στην περίπτωση συρροής τέτοιων ποινών, να καταλήξει, ως ανεφέρθη σε πολυετή) ότι, στην παρ. 5 του άρθρου 82 του ΠΚ, που προβλέπει τον αριθμό των ωρών κοινωφελούς εργασίας και ορίζει την προθεσμία (όχι μεγαλύτερη από πέντε έτη) για την εκτέλεσή της, δεν αναφέρεται και η πενταετής (ή πολυετής) κάθειρξη, εκτός και αν γίνει δεκτό ότι για ποινή υπερβαίνουσα τα πέντε έτη δεν νοείται παροχή κοινωφελούς εργασίας, παραδοχή που, όμως, αποκρούεται. Συμπερασματικά: με τις προαναφερθείσες διατάξεις, οριοθετείται η μετατρεψιμότητα της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής μέχρι και του ανωτάτου ορίου αυτής της φυλάκισης (πέντε έτη) και όχι του κατωτάτου ορίου της κάθειρξης (επίσης, πέντε έτη). Η παραδοχή αυτή ενισχύεται, έτι περαιτέρω και, από την ιστορική αποτύπωση της αυξομείωσης των ορίων μετατρεψιμότητας της ποινής στο προαναφερθέν άρθρο (82) του ΠΚ, τόσο κατά την αρχική του διατύπωση, όσο και στις μέχρι και σήμερα ισχύσασες τροποποιητικές του διατάξεις και δη αυτές των άρθρων: 1 του ΝΔ 2493/1953, 1 του ΝΔ 3555/1956, 1 του ΑΝ 230/1967, 3 του ΝΔ 790/1970, 1 του Ν. 1419/1984, 2 του Ν. 1914/1991, 13 του Ν. 2721/1999, 1 του Ν. 3904/2010, και, τέλος, τις περ. 1 και 2 της υποπαραγράφου ΙΓ' του πρώτου άρθρου του Ν. 4093/2012, με την οποία έλαβε τη σημερινή του

3307/2010, και, τέλος, τις περ. 1 και 2 της υποπαραγράφου α' του πρώτου άρθρου του Ν. 4093/2012, με την οποία έλαβε τη σημερινή του διατύπωση. Από την απλή ανάγνωση των παραπάνω νομοθετημάτων, που τροποποίησαν τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 82 του ΠΚ προκύπτει, αφενός, ότι, από την έναρξη εφαρμογής του ΠΚ και μέχρι το έτος 2012, ο νόμος χρησιμοποιεί τον όρο "στερητική" ή "περιοριστική" της ελευθερίας ποινή και υποδηλώνει αποκλειστικά και μόνο "φυλάκιση" (ποινές μέχρι τρία έτη), αφετέρου δε και στα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου, όπως αυτά διαμορφώθηκαν, τελικά, με το Ν 4093/2012 και ισχύουν σήμερα, χρησιμοποιείται ο όρος "περιοριστική" της ελευθερίας ποινή και υποδηλώνεται αποκλειστικά και μόνο "φυλάκιση", αφού αναφέρονται σε ποινές μέχρι δύο έτη. Επομένως, στον όρο "περιοριστική της ελευθερίας ποινή" του άρθρου 82 παρ. 1 εδ. γ' του ΠΚ, όταν η ποινή αυτή είναι (για ένα έγκλημα) πέντε έτη, δεν περιλαμβάνεται και αυτή της (πενταετούς) καθείρξης. Δηλαδή, η μόνη μεταβολή, που επέφερε η προαναφερθείσα τελευταία διάταξη, ήταν η αύξηση του ορίου μετατροπής των ποινών φυλακίσεως, από τα τρία, στα πέντε έτη και ουδέν έτερο. Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή δεν μπορεί να συναχθεί ούτε από το σκοπό του Ν. 4093/2012 "Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του Ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής", στην εισηγητική έκθεση του οποίου σημειώνεται: "Με τις περ. 1 έως 4 προβλέπεται η αύξηση του ορίου μετατροπής των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών. Η εν λόγω αύξηση κρίνεται αναγκαία, καθώς συμβάλει στη μείωση του ολοένα αυξανόμενου αριθμού του σωφρονιστικού πληθυσμού, ενώ παράλληλα υπηρετεί μια πιο σύγχρονη σωφρονιστική αντίληψη". Από τη σκέψη, δηλαδή, αυτή, που αναφέρεται στην αποσυμφόρηση των φυλακών και τη σύγχρονη σωφρονιστική αντίληψη, ασφαλώς και δεν μπορεί να συναχθεί ότι σκοπός του Νομοθέτη ήταν η εισαγωγή της δυνατότητας μετατροπής σε χρηματική και της ποινής πενταετούς καθείρξεως με τα όσα άτοπα συνεπάγεται αυτή, σε περίπτωση συρροής τέτοιου είδους ποινών, όπως παραπάνω αναφέρθηκε. Αν ο Νομοθέτης ήθελε, πράγματι, να επιφέρει μια τέτοιας ευρύτητας και σοβαρότητας ποιοτική μεταβολή στη μετατρεψιμότητα των περιοριστικών της ελευθερίας ποινών, ώστε να συμπεριληφθεί εντός των ορίων της και η πενταετής καθείρξη, δεν θα το όριζε με τρόπο έμμεσο και ερμηνευτικά συναγόμενο, αλλά με ρητή και σαφή κανονιστική επιταγή, όπως συνέβη με τις, μεταβατικές και περιορισμένης χρονικής ισχύος, ρυθμίσεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 3727/2008, που αντικαταστάθηκε από το άρθρο 14 παρ. 2 του Ν. 3772/2009 και τροποποιήθηκε με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 26 του Ν. 3911/2009, με τις οποίες ο Σύνταγμα

2 του Ν. 3772/2009 και τροποποιήθηκε με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 26 του Ν. 3811/2009, με τις οποίες η δυνατότητα μετατροπής και ποινών καθείρξεως πέντε ετών προβλέφθηκε ρητά, με σαφήνεια και, μάλιστα, κατά την Εισηγητική έκθεση του τελευταίου ως άνω νόμου "...για τελευταία φορά - και για μία μόνο φορά...", χωρίς, όμως, να θιγούν, κατά τούτο, οι ισχύουσες ρυθμίσεις του προαναφερθέντος άρθρου 82 του ΠΚ. Σημειωτέον ότι, υπό την αντίθετη εκδοχή (περί μετατρεψιμότητας της πενταετούς κάθειρξης) δεν θα υπήρχε δικαιολογητικός λόγος της, μεταγενέστερης του Ν. 4093/2012, εισαγωγής των ρυθμίσεων: α) του άρθρου 41 παρ. 3 του Ν. 4264/2014 κατά το οποίο, "το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται και στην περίπτωση μετατροπής ποινών φυλακίσεως από τρία έως και πέντε έτη που επιβλήθηκαν αμετάκλητα μέχρι τη δημοσίευση του Ν. 4093/2012" και, β) του άρθρου 13 παρ. 1 του, σχετικά πρόσφατου, Ν. 4322/2015, κατά το οποίο εξαιρείται από την δυνατότητα μετατροπής όχι μόνο η πενταετής κάθειρξη, αλλά και η φυλάκιση που έχει (ή μπορεί) να περιληφθεί σε συνολική (αποτελούμενη από πενταετείς καθείρξεις) ποινή καθείρξεως, που εξακολουθούσε να ισχύει. Τούτο δε διότι, οι παραπάνω, μεταγενέστερες ρυθμίσεις δεν θα συμπορευόταν με αυτές του άρθρου 82 του ΠΚ, στην περίπτωση, που οι τελευταίες (άρθρου 82 ΠΚ), προέβλεπαν τη μετατροπή και της πενταετούς καθείρξεως. Τέλος, επιχείρημα υπέρ της εκδοχής της μετατρεψιμότητας σε χρηματική και της ποινής της πενταετούς καθείρξεως δεν μπορεί ν' αντληθεί ούτε και από την προβλεπόμενη στο άρθρο 83 στοιχ. Β' και γ' του ΠΚ ευχέρεια, καταγνώσεως, για κακουργηματικού χαρακτήρα αξιόποινες πράξεις, με την προϋπόθεση της συνδρομής ελαφρυντικών περιστάσεων, ποινής φυλακίσεως (τουλάχιστον δύο ή ενός έτους, ανάλογα), αφού στην τελευταία αυτή περίπτωση (ποινή φυλακίσεως για κακουργηματική πράξη) προφανώς και μπορεί, κατ' άρθρο 82 ΠΚ, να μετατραπεί η επιβληθείσα ποινή φυλακίσεως, (αφού δεν πρόκειται περί καθείρξεως), εκτός εάν απαγορεύει τούτο ο νόμος, όπως στην παρ. 10 εδ. α' ΠΚ, που ορίζει ότι "η μετατροπή κατά τις προηγούμενες παραγράφους αποκλείεται στις περιπτώσεις για κακούργημα εμπορίας ναρκωτικών".

Συνακόλουθα, σύμφωνα τόσο με το γράμμα όσο και με το πνεύμα των διατάξεων του άρθρου 82 του ΠΚ, όπως αυτό ήδη ισχύει, μετά την τροποποίησή του από τις περ. 1 και 2 της υποπαραγράφου ΙΓ' του πρώτου άρθρου του Ν. 4093/2012, δεν υπόκειται σε μετατροπή η ποινή κάθειρξης των πέντε ετών, καθώς και η συνολική ποινή κάθειρξης, όταν η ποινή βάσης αυτής είναι η πενταετής κάθειρξη.

βάσης αυτής είναι η πενταετής κάθειρξη.

Περαιτέρω, η απαιτούμενη, κατά τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠοινΔ, ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ. Δ' του ίδιου Κώδικα λόγο αναιρέσεως, πρέπει να υπάρχει όχι μόνο ως προς την κατηγορία, αλλά να επεκτείνεται και στους αυτοτελείς ισχυρισμούς και τα αιτήματα που προβάλλονται από τον κατηγορούμενο ή από το συνήγορό του σε όλες, χωρίς εξαίρεση, τις αποφάσεις, ανεξάρτητα, αν αυτές είναι οριστικές ή παρεμπόπτουσες, ή αν η έκδοσή τους αφήνεται στην διακριτική ελεύθερη ή ανέλεγκτη κρίση του δικαστηρίου που τις εξέδωσε. Τέτοιο είναι και το αίτημα για μετατροπή, κατ' άρθρο 82 ΠΚ, της επιβληθείσας περιοριστικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική, του οποίου η απορριπτική απόφαση πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη. Όταν όμως το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο ή μη νόμιμο, το Δικαστήριο δεν υποχρεούται να απαντήσει, ούτε να διαλάβει στην απορριπτική απόφασή του ιδιαίτερη αιτιολόγηση, αφού δεν υπάρχει υποχρέωση απαντήσεως σε απαράδεκτο μη νόμιμο ή αόριστο αίτημα ή ισχυρισμό και έτσι δεν ιδρύεται ο από την προαναφερθείσα διάταξη (510 παρ.1 στοιχ. Δ' ΚΠΔ), αναιρετικός λόγος, ο οποίος, αν προβληθεί, απορρίπτεται ως αβάσιμος.

Εξάλλου, υπέρβαση εξουσίας που στοιχειοθετεί λόγο αναίρεσης από το άρθρο 510 στοιχείο Η' ΚΠΔ, υπάρχει όταν το ποινικό δικαστήριο αποφάσισε για ζήτημα που δεν υπαγόταν στην δικαιοδοσία του (θετική υπέρβαση εξουσίας) και όταν παρέλειψε να αποφασίσει για ζήτημα, που υπαγόταν στην δικαιοδοσία του και είχε υποχρέωση να αποφασίσει (αρνητική υπέρβαση εξουσίας). Υπέρβαση εξουσίας, που εμπίπτει στην δεύτερη περίπτωση, υπάρχει και όταν το δικαστήριο της ουσίας προχωρεί στην απόρριψη αιτήματος για μετατροπή περιοριστικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική ποινή, παραλείποντας προηγουμένως να ερευνήσει και να εκφέρει αιτιολογημένη κρίση ως προς το ζήτημα αν ήταν αναγκαία η μη μετατροπή της ποινής για να αποτρέψει τον κατηγορούμενο από την τέλεση άλλων αξιοποιώνων πράξεων.

III. Στην προκειμένη περίπτωση, από την επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης, προκύπτει ότι, το Τριμελές Εφετείο Κακ/των Αθηνών, μετά την απαγγελία της ποινής κάθειρξης πέντε ετών, που επέβαλε στον ήδη αναιρεσείοντα, για το αδίκημα της φοροδιαφυγής, υπό την έννοια της έκδοσης εικονικών φορολογικών στοιχείων, που αφορούσαν ανύπαρκτη συναλλαγή, υπερβαίνουσα το ποσό των 150.000 ευρώ και δη συνολικής αξίας άνω των 2.000.000 ευρώ (άρθρο 19 παρ. 1 Ν. 2523/1997, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 παρ. 1, 4 του Ν.3220/2004, άρθρο 8 του Ν. 4337/2015 και ισχύει ως άρθρο 66 παρ. 5

Ν. 2523/1997, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 40 παρ. 1, 4 του Ν.3220/2004, άρθρο 8 του Ν. 4337/2015 και ισχύει ως άρθρο 66 παρ. 5 του Ν. 4173/2013, που εφαρμόζεται, στην προκειμένη περίπτωση, κατ' άρθρο 2 του ΠΚ, ως επιεικέστερος νόμος), απέρριψε, σιγή, το αίτημα για μετατροπή, σε χρηματική, της προαναφερθείσας ποινής καθείρξεως, το οποίο υπέβαλε, προς αυτό, ο καταδικασθείς ήδη αναιρεσείων, μέσω του συνηγόρου του.

Αφού, όμως, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες παραδοχές, η επιβληθείσα στον ήδη αναιρεσείοντα ποινή της πενταετούς κάθειρξης δεν υπόκειται σε μετατροπή, το Δικαστήριο της ουσίας, απορρίπτοντας, έστω και σιγή, το μη νόμιμο, σχετικό, αίτημά του (αναιρεσείοντος), ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις προαναφερθείσες ουσιαστικές διατάξεις του άρθρου 82 του ΠΚ, τις οποίες ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου παραβίασε και δεν υπέπεσε σε (αρνητική) υπέρβαση εξουσίας.

IV. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος, ο ανωτέρω (μόνος), παραπεμφθείς στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου, αναιρετικός λόγος από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Η' του ΚΠΔ (έλλειψη αιτιολογίας και αρνητική υπέρβαση εξουσίας), που περιέχεται στους από 28-12-2016 προσθέτους λόγους του αναιρεσείοντος Δ. Β. του Α. για αναίρεση, της υπ' αριθμόν 3910/2015 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Κακ/των Αθηνών και να καταδικασθεί αυτός στα δικαστικά έξοδα (αρθρ.583 παρ.1 ΚΠΔ), καθώς και στη δικαστική δαπάνη του παραστάντος πολιτικώς ενάγοντος Ελληνικού Δημοσίου (άρθρα 106, 176 και 183 ΚΠολΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 22 του ν. 3693/1957).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει τον παραπεμφθέντα στην Τακτική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου αναιρετικό λόγο, από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Η' του ΚΠΔ, που περιέχεται στους από 28-12-2016 προσθέτους λόγους του αναιρεσείοντος Δ. Β. του Α., για αναίρεση της υπ' αριθμόν 3910/2015 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Κακ/των Αθηνών.

Και,

Καταδικάζει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα, που ανέρχονται σε διακόσια πενήντα (250) ευρώ, καθώς και στη δικαστική δαπάνη του παραστάντος πολιτικώς ενάγοντος Ελληνικού Δημοσίου, την οποία προσδιορίζει σε διακόσια ενενήντα (290) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 14 Δεκεμβρίου 2017.

Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 20 Δεκεμβρίου 2017.

αποφασίστηκε στην ημετέρα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του,
στις 20 Δεκεμβρίου 2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ